

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

Nota aan de leden van de Vlaamse Regering

Betreft: voorontwerp van decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs

1. Het kader

Op 26 januari 2018 werd het decreet bekrachtigd "tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en de Codex Secundair Onderwijs, wat onderwijsdoelen betreft, en tot wijziging van de decreten Rechtspositie onderwijspersoneel". Dit decreet vormt het kader voor de concrete vastlegging door het Vlaams Parlement van de onderwijsdoelen voor de grote structuurindelingen van het secundair onderwijs. Op 20 april 2018 volgde de bekrachtiging van het decreet "tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs". Dit decreet bepaalt dat de modernisering progressief, leerjaar na leerjaar te beginnen met het eerste leerjaar van de eerste graad, van start gaat op 1 september 2019.

De koppeling van beide decreten ligt aan de oorsprong van onderhavig voorontwerp van decreet dat de onderwijsdoelen bevat die de overheid vastlegt voor het eerste en tweede leerjaar van de eerste graad. Meer bepaald gaat het dan om, afzonderlijk voor de A-stroom en voor de B-stroom, 1° de eindtermen, 2° de eindtermen basisgeletterdheid en 3° de uitbreidingsdoelen Nederlands, die progressief vanaf 1 september 2019 in werking treden.

De doelen van de basisopties van het tweede leerjaar A en B en de differentiële doelen van de eerste graad zijn een bevoegdheid van de onderwijsverstrekkers.

Het onderwijsdoelendecreet bepaalt dat de doelen die de decreetgever vastlegt én de doelen van de onderwijsverstrekkers worden geïntegreerd in één curriculumdossier enerzijds voor de A-stroom van de eerste graad en anderzijds voor de B-stroom van de eerste graad. Een curriculumdossier wordt samengesteld door het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs en ter goedkeuring ingediend bij de Vlaamse Regering. Het decreet op de onderwijsdoelen eerste graad maakt de weg vrij voor deze werkzaamheden.

2. Toelichting

2.1. Procedureel

De ontwikkelde eindtermen, eindtermen basisgeletterdheid en uitbreidingsdoelen voor de eerste graad secundair onderwijs zijn het resultaat van een intensief proces dat liep van midden januari tot midden juni 2018.

Zeven ontwikkelcommissie samengesteld uit leerkrachten uit de betrokken en aanpalende graden, vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs en verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs en vak- en andere experts hebben samen meer dan 300 eindtermen geformuleerd voor de verschillende sleutelcompetenties vermeld in het decreet. Deze commissies kwamen hiervoor in totaal 53 keer samen.

Tegelijk startte een valideringscommissie, samengesteld uit leden van onderwijsinspectie en (wetenschappelijke) experts. De valideringscommissie ontwikkelde een beoordelingskader op basis van de criteria evalueerbaarheid, coherentie en consistentie. Al tijdens het ontwikkelproces van de verschillende sets eindtermen gaf de valideringscommissie tussentijds informeel feedback aan de ontwikkelcommissies. Op die manier kon de valideringscommissie al vroeg onduidelijkheden, interpretatieverschillen en problemen die een validering in de weg zouden staan, bij de ontwikkelcommissies aankaarten. Begin juni, bij een eerste formele validering van de meer dan driehonderd eindtermen, stuurde de valideringscommissie een negentigtal eindtermen terug naar de ontwikkelcommissies met het oog op bijsturing. De gevraagde bijsturingen varieerden van eerder kleine ingrepen, zoals meer duiding of afbakening aanbrengen in een eindterm, tot meer fundamentele wijzigingen die een uitsplitsing of een herformulering van een eindterm nodig maakten. De ontwikkelcommissies legden daarna de herwerkte eindtermen opnieuw voor aan de valideringscommissie voor een finale validering. De valideringscommissie valideerde daarna unaniem alle ontwikkelde eindtermen. De valideringscommissie die bestaat uit leden van onderwijsinspectie en (wetenschappelijke) experts kwam in totaal 20 keer samen.

De wisselwerking tussen ontwikkelcommissies en valideringscommissie heeft geleid tot kwaliteitsvolle eindtermen die zowel concreet als evalueerbaar zijn. De inhoudelijke accenten en de wijzigingen naar statuut en formulering van de nieuwe eindtermen, geven aan dat de nieuwe sets eindtermen ambitieus en concreet geformuleerd zijn en beantwoorden aan de uitdagingen van de 21ste eeuw.

Een omstandige beschrijving van het proces is opgenomen in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

2.2. Artikelsgewijs

Art. 1: is een standaard inleidende bepaling bij decreetgeving.

Art. 2: specificeert welke doelen het voorwerp van het decreet vormen en hoe die doelen worden geordend.

Art. 3: bevat een aantal noodzakelijke verduidelijkingen voor een correcte lezing en implementatie van de onderwijsdoelen in kwestie.

Art. 4: verwijst naar de bijlagen bij het decreet.

Art. 5: regelt de inwerkingtreding.

3. Budgettaire weerslag

Onderwijsdoelen worden finaal vertaald naar leerprogramma's. Ze staan volledig los van financierings- en subsidiëringsmechanismen in het onderwijs.

Het voorontwerp van decreet leidt voor de overheid noch tot meer- noch tot minuitgaven, m.a.w. er is geen budgettaire impact. Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 18 juni 2018. Daarin wordt vermeld dat een begrotingsakkoord niet is vereist.

4. Kwaliteit van de wetgeving

4.1. Taal- en wetgevingstechnisch advies

Met het taal- en wetgevingstechnisch advies nr. 2018/283 dd. 22 juni 2018 werd rekening gehouden.

4.2. RIA

Er is geen RIA vereist (en evenmin een armoede- en een Brusseltoets). Het dossier geeft, voor de eerste graad van het secundair onderwijs, enkel concrete invulling aan een kader dat de decreetgever eerder heeft uitgetekend.

Wel is er een jongeren- en kindeffectenrapport (JOKER) opgemaakt. Bij decreetgeving op onderwijsdoelen vallen de beweegredenen van de decreetgever moeilijk te onderscheiden van een daarvan losstaande kindeffectenrapportering. Het belang van de jongeren zelf is immers inherent aan de opmaak van onderwijsdoelen. Bij eerdere eindtermendecreten was dit aanleiding tot discussie over de noodzaak om een afzonderlijk kindeffectenrapport op te maken (zie o.a. Vlaams Parlement, Stuk 536 (2000-2001) – Nr. 4, p. 10-11). De beoogde effecten van onderwijsdoelen zijn immers om ervoor te zorgen dat de leerlingen de kennis, vaardigheden en attitudes verwerven die erin vervat zijn. Het gaat eerder om een hoofddoelstelling ten aanzien van de leerlingen, die effecten heeft voor de organisatie van scholen, lerarenopleidingen en ondersteunende instanties, en voor de opdracht van personeelsleden. Daarom is bij de opmaak van het jongeren- en kindeffectenrapport geen toepassing gemaakt van het vaste format.

5. Weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

6. Weerslag op het personeel

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemene beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

7. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs en aan de bijhorende memorie van toelichting;

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet:

2.1. het advies in winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);

2.2. onder de voorwaarde dat deze adviezen tot geen enkele inhoudelijke of vormelijke wijziging van de onderwijsdoelen hebben geleid, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Onderwijs

Bijlagen:

- 1° voorontwerp van decreet betreffende de onderwijsdoelen voor de eerste graad van het secundair onderwijs;
- 2° memorie van toelichting bij het decreet;
- 3° jongeren- en kindeffectenrapport;
- 4° verslagen van de valideringscommissie;
- 5° advies van de Inspectie van Financiën.